

Скальська Д. М.,
докт. філос. наук, професор,
завідувач кафедри філософії, ІФНТУНГ.

СКАЛЬСЬКА Д. М.

***ФІЛОСОФСЬКО-ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ
СТУДЕНТАМ ІФНТУНГ.***

Філософський аналіз правової свідомості у життєдіяльності суспільства відіграє суттєву роль. Це, зокрема - сукупність знань, поглядів на юридичні права та норми, що регулюють поведінку людей у соціумі. Право як система загальнообов'язкових норм і правил поведінки людей, що виражені в юридичних законах і відображають державну волю, встановлюють права та обов'язки учасників правовідносин, змінюється разом з розвитком суспільства, держави, політики. Як відомо, правова свідомість тісно взаємопов'язана з правовими нормами та законами у відповідності з пануючими в суспільстві уявленнями про законність, порядок, справедливість. Філософсько-правові основи життєдіяльності індивіда завжди взаємодіють з політикою, соціально-економічною сферою, інтелектуальною власністю.

Філософський аспект правосвідомості, як правило відображається в моральних поглядах та етикеті, тому знання особистістю своїх прав та обов'язків дає змогу їй проявляти свою активність у суспільному житті. Не останню роль у цьому відіграють демократичні та правові інститути. Одним з прикладів правової допомоги населенню є проведення заходів щодо розв'язання гендерних проблем в освіті.

Сьогодні в Україні переважають стереотипи щодо другорядної ролі жінки в громадсько-політичному та культурно-освітньому житті і, незважаючи на те, що у 2005 році в Україні було прийнято Закон «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», сучасна ситуація вимагає додаткових зусиль в заходах та дослідженнях.

ВНЗ покликані не тільки реалізувати нові гендерні підходи в системі вищої освіти, а й надати їм інноваційних соціально-рольових характеристик, зважити на особливості правової допомоги.

У нашому університеті викладачі кафедри філософії проблему гендеру, гендерної культури вже використовують у лекційних та семінарських заняттях (курс «Філософія», тема: «Проблема людини у філософії», курс «Соціологія», тема: «Соціологія сім'ї»). В окремі теми робочих програм дисциплін «Філософія» («Філософська антропологія») та «Психологія» («Психологія спілкування», «Психологія особистості») як обов'язковий компонент включені проблемні питання з гендерної рівності для діалогів та дискусій на практичних заняттях. Так, під час викладання курсу «Соціологія» в контексті тем «Соціологія сім'ї», «Соціологія молоді» розглядають тему «Гендерні відносини в родині»

Таким чином, кафедра філософії як підрозділ Інституту гуманітарної підготовки та державного управління в ІФНТУНГ пропонує викладачам інших технічних університетів приєднатись до цілої низки пропозицій. Йдеться, перш за все, про розробку та впровадження програм або окремих компонентів з питань гендерної рівності в систему навчально-виховної роботи у ВНЗ, зокрема:

- до тематики практичних занять з «Соціології» запропонувати студентам «Жіночий рух в Україні» (більшість дівчат-студентів не знають про жіночий рух);

- до лекційних занять з курсу «Культурологія» слід включити тему «Українська гендерна культурологія»;

- в зміст дисциплін «Соціальна психологія» ввести теми відповідно «Соціологія гендеру», «Гендерна психологія»;

- внести у зміст дисципліни «Філософія глобальних проблем сучасності» тематику, наприклад, «Гендерна політика як складова глобалізаційних процесів»; запропонувати теми для самостійного опрацювання і виступи з

реферативними роботами під час проведення практичних занять з дисциплін гуманітарного циклу;

- у межах нормативного курсу «Соціологія» провести зі студентами соціологічне дослідження щодо визначення актуальних проблем, пов'язаних із гендерною проблематикою у молодіжному середовищі.

Викладачі кафедри філософії творчо працюють над методикою впровадження гендерної проблематики в навчально-виховний процес за допомогою інтерактивних методів навчання, мультимедійного зображення, виступають у ЦПМ (центр педагогічної майстерності). Гендерна проблематика плановано обговорюється у виступах викладачів кафедри філософії на засіданнях, філософських комісіях Наукового товариства Шевченка (НТШ). Про гендер йшлося на зустрічах (чергуваннях у гуртожитках) з іноземними студентами, зокрема щодо питання рівності чоловіка і жінки у їх культурах.

Наступним напрацюванням кафедри слід відзначити те, що тема гендеру найчастіше порушувалась на студентських конференціях, олімпіадах. Неодноразово в тематику студентських конференцій і олімпіад було включено гендерну проблематику (наприклад, «Особливості гендерної соціалізації», «Гендерна ідентичність як психологічний конструкт», «Гендерні особливості сучасної молоді»).